

läroverken ökats. Gymnasiet kräver en kostsammare materiell utrustning än realskolan. Realskolans avveckling innebär att möjligheterna upphör att »omdisponera» statsanslaget till gymnasiernas fördel, vilket ökar svårigheterna att förse läroverken med böcker och materiel.

Standarden vad gäller bibliotek och undervisningsmateriel är ofta lägre i statsläroverken än i motsvarande kommunala skolor. Skillnaden är påfallande i förhållande till nyetablerade grundskolor. Skall statsläroverken kommunaliseras enligt gymnasieutredningens förslag försättes kommunerna genom denna eftersläpning i en besvärlig situation.

Åberopande vad som sålunda anförts hemställer vi,

att riksdagen må till *Statliga allmänna gymnasier m. m.:*
Omkostnader vad avser Bibliotek och materiel anvisa ett
 förslagsanslag å kr. 5 420 000.

Stockholm den 23 januari 1964

Blenda Ljungberg

Ruth Hamrin-Thorell

Elvy Olsson

Nr 157

Av herr Nyman m. fl., om uppdrag för skolöverstyrelsen att utreda frågor om praktiktjänstgöring.

(Lika lydande med motion nr 203 i Andra kammaren)

Antalet studerande som önskar praktik av något slag ökar för varje år och tenderar att omfatta icke enbart elever vid tekniska skolor utan även andra vid såväl övriga fackbetonade som allmänna skolor. Fackskole- och gymnasieutredningarna har ingående behandlat praktikfrågan, vilken föreslås få ökad vikt och omfattning vid de framtida gymnasiala skolformerna. Den obligatoriska praktiska yrkesorienteringen (PRYO) i grundskolans 8:de klass liksom de ungas önskan att tjäna pengar under ferierna kommer förmodligen att medverka till att ungdomen i framtiden är intresserad av praktikarbete i ökad omfattning.

Redan nu är anspråken stora på näringslivet att bereda praktikanter samsättning. Under tider av knapphet på arbetskraft och så länge det icke funnits större krav på styrd och med skolans undervisning integrerad praktik har näringslivet kunnat i görligaste mån fylla anspråken på miljöpraktik.

Anskaffning av praktikplatser har skett genom Industriens praktiknämnd för blivande ingenjörer och på senare år genom arbetsmarknadsstyrelsens

tjänstemannaförmedlingar. Många praktikplatser har också ordnats direkt via företagen. Totalt förmedlades år 1963 genom tjänstemannaförmedlingarna 4 500 praktikplatser, vartill kommer Praktiknämndens internationella utbyte, som omfattat ca 550 svenskar och 850 utlänningar.

Antalet praktikanter beräknas mot slutet av 1970-talet uppgå till minst 30 000, varav från tekniska högskolor och tekniska gymnasier 9 000 resp. 15 000 sommarpraktikanter samt från tekniska fackskolor 6 000 helårspraktikanter. Vid 1950-talets slut var antalet ca 10 000. Under 60-talet kommer antalet praktikanter förmodligen att fluktuera från ca 26 000 1964, 19 000 1966 och ca 26 000 mot slutet av årtiondet för att därefter snabbt öka upp emot ca 40 000 i takt med utbyggandet av de gymnasiala skolformerna och det högre undervisningsväsendet.

Näringslivet kan få stora svårigheter att tillmötesgå de gymnasiala skolformernas och i synnerhet fackskolornas önskemål om en ettårig planmässig och allsidig praktik. Svårigheter kan uppstå icke minst med hänsyn till förändrade tillverkningsprocesser och till att maskinerna blir alltmer komplicerade. Mottagandet av praktikanter medför också kostnader för företagen. Det kan därför bli fråga om att samhällets yrkesskoleverkstäder får utnyttjas i ökad omfattning för praktikanter, vilket också fackskoleutredningens expertgrupp varit inne på, när den föreslagit en viss inledande yrkesskolemässig upplärning under 160—210 timmar. För fackskoleteknikerna har också diskuterats en yrkespraktik i form av växelutbildning, som kan branschanpassas. Det kan ifrågasättas om icke företagen bör få räkna med en viss ersättning mot det att ett antal praktikplatser ställs till förfogande.

Praktikfrågan för samtliga skolformer som kräver sådan bör med hänsyn till konsekvenserna för offentlig och enskild företagsamhet skyndsamt tas upp till allsidig prövning och diskussion med näringslivets representanter. Endast när praktiken blir en gemensam angelägenhet för skola och näringsliv kan den bli meningsfull och genomföras enligt skolmyndigheternas önskemål såväl kvantitativt som kvalitativt. Det är av stor vikt att praktiken blir så värdefull som möjligt, vilket kräver planmässighet. Vi anser att SÖ ligger närmast till att pröva praktikfrågan och dess konsekvenser för såväl enskild som offentlig företagsamhet då samtliga planerade gymnasiala skolformer är utbyggda liksom den högre utbildningen, där praktik är önskvärd. Praktikens omfattning, innehåll och tidsförläggning bör även utredas.

Med hänvisning till vad som ovan framhållits hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anholder om uppdrag för skolöverstyrelsen att skyndsamt pröva praktikfrågan i hela dess omfattning, kvantitativt och kvalitativt, i samråd med näringslivets representanter.

Stockholm den 23 januari 1964

Sven Nyman

Gunnar Wallmark

Harald Pettersson